Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0310

Zaostrovanje vojne in humanitarna katastrofa v Sudanu

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 27. novembra 2025 o zaostrovanju vojne in humanitarni katastrofi v Sudanu (2025/2984(RSP))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Sudanu, zlasti resolucije z dne 15. junija 2023 o humanitarnih razmerah v Sudanu, zlasti smrti otrok, ujetih v spopade[1], ter resolucije z dne 13. marca 2025 o resni politični in humanitarni krizi ter krizi na področju človekovih pravic v Sudanu, zlasti spolnem nasilju in posilstvih otrok[2],

– ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic ter Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah,

– ob upoštevanju ženevskih konvencij iz leta 1949 in njihovih dodatnih protokolov,

– ob upoštevanju prizadevanj za mirovno posredovanje v Sudanu, zlasti pod vodstvom Afriške unije, OZN, Medvladne agencije za razvoj, Saudove Arabije in Združenih držav Amerike,

– ob upoštevanju resolucij varnostnega sveta OZN 1556 (2004) in 2736 (2024) ter vseh drugih ustreznih resolucij varnostnega sveta OZN o Sudanu,

– ob upoštevanju ustreznih resolucij Sveta OZN za človekove pravice o razmerah na področju človekovih pravic v Sudanu,

– ob upoštevanju sklepov Sveta (SZVP) 2024/383[3], (SZVP) 2024/1784[4],

---

1 UL C, C/2024/486, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/486/oj.
2 UL C, C/2025/3154, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3154/oj.
3 UL L, 2024/383, 22.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/383/oj.
4 UL L, 2024/1784, 24.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1784/oj.

(SZVP) 2024/2655[5], (SZVP) 2024/3154[6], (SZVP) 2025/377[7] in (SZVP) 2025/1481[8] o omejevalnih ukrepih glede na razmere v Sudanu,

– ob upoštevanju sklepov Sveta o Sudanu, ki jih je Svet za zunanje zadeve odobril na seji 20. oktobra 2025,

– ob upoštevanju izjave o Sudanu, ki jo je 20. novembra 2025 v imenu Evropske unije podala visoka predstavnica Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. oktobra 2025 o obnovitvi partnerstva med EU in Afriko: določitev skupnih prednostnih nalog pred vrhom v Angoli[9],

– ob upoštevanju člena 136(2) in (4) Poslovnika,

A. ker je konflikt med sudanskimi oboroženimi silami in Silami za hitro podporo, ki se je začel aprila 2023, prerasel v največjo in najhujšo humanitarno in varnostno krizo na svetu, ki je povzročila množično razseljevanje znotraj države in v sosednje države (pri čemer je več kot 7,2 milijona notranje razseljenih ljudi in več kot 4,2 milijona beguncev, prosilcev za azil in repatriiranih oseb, ki so pobegnile v sosednje države), pa tudi neustrezno prehransko varnost in vsesplošne kršitve človekovih pravic; ker v teh razmerah, ki jih zaznamujejo množično razseljevanje, lakota, vsesplošni napadi na civiliste ter humanitarne in zdravstvene delavce ter propad osnovnih storitev, skoraj dve tretjini sudanskega prebivalstva, med katerimi je 16 milijonov otrok, nujno potrebujeta humanitarno pomoč;

B. ker so Sile za hitro podporo 26. oktobra 2025 po 18-mesečnem obleganju zasedle mesto El Fašer, s čimer so se začeli množični poboji in grozodejstva, vključno z usmrtitvami po hitrem postopku, sistematičnim spolnim nasiljem, mučenjem in etničnimi poboji;

C. ker je neodvisna mednarodna misija za ugotavljanje dejstev za Sudan ugotovila, da se posilstvo, vključno z javnim spolnim nasiljem in skupinskimi posilstvi, uporablja kot še posebej kruto vojno orožje ter da potekajo prisilne poroke, zaradi česar je več milijonov ljudi izpostavljenih tveganju nasilja na podlagi spola;

D. ker je ta misija v svojem poročilu ugotovila, da obe strani v konfliktu

---

5 UL L, 2024/2655, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2655/oj.
6 UL L, 2024/3154, 16.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3154/oj.
7 UL L, 2025/377, 25.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/377/oj.
8 UL L, 2025/1481, 18.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1481/oj.
9 Sprejeta besedila, P10_TA(2025)0253.

kršita mednarodno pravo in da te kršitve pomenijo mednarodna kazniva dejanja, pri čemer so Sile za hitro podporo zagrešile vojna hudodelstva in hudodelstva zoper človečnost, sudanske oborožene sile pa so kršile mednarodno humanitarno pravo in mednarodno pravo človekovih pravic, kar je prav tako vojno hudodelstvo; ker kršitve, ki sta jih zagrešili obe strani, vključujejo nasilje na podlagi etnične pripadnosti in veroizpovedi, uporabo lakote kot vojnega orožja, množično spolno nasilje (vključno s posilstvi otrok), prisilno novačenje otrok, samovoljna pridržanja in druge hude zlorabe;

E. ker obe strani uporabljata humanitarno pomoč kot orožje, kar ovira prost in nemoten dostop humanitarnih organizacij do ljudi v stiski;

F. ker imajo vse države, ki izvajajo zunanji vpliv na Sudan, pomembno vlogo pri podaljševanju konflikta v tej državi;

G. ker vse strani v konfliktu kršijo mednarodno pravo človekovih pravic in humanitarno pravo, pri čemer gre pri večini kršitev za vojna hudodelstva; ker lahko dejanja Sil za hitro podporo, vključno s preganjanjem in iztrebljanjem, tudi pomenijo hudodelstva zoper človečnost, njihove taktike pa vključujejo sistematične napade na civiliste, ustrahovanje prebivalstva, novinarjev in medijskih delavcev ter prizadevanja za destabilizacijo institucionalne oblasti;

H. ker so otroci še posebej ogroženi, saj je Unicef od začetka leta 2024 poročal o več sto primerih posilstva otrok; ker so dejanske številke verjetno še veliko višje; ker številni otroci v Sudanu zaradi nenehnega zapiranja in razseljevanja ne morejo obiskovati šole, zato so izpostavljeni večjim tveganjem in nimajo dostopa do izobraževanja;

I. ker je EU tej regiji namenila 273 milijonov EUR, od tega 161 milijonov EUR posebej za Sudan;

J. ker EU še naprej zagotavlja nujno življenjsko pomembno podporo, ki temelji na potrebah in humanitarnih načelih, da bi nudila takojšnjo pomoč in zaščito najranljivejšemu prebivalstvu, zagotovila potrebno pomoč in spremljala kršitve človekovih pravic ter se odzvala na hudo krizo na področju prehranske in hranilne varnosti v državi ter zagotovila humanitarno podporo za osnovne storitve; ker so ženske organizacije, uporniški odbori in člani lokalne skupnosti še vedno osrednjega pomena za zaščito civilistov in dokumentiranje kršitev;

K. ker se ta vojna včasih šteje za posredniško vojno, v kateri je Sudan postal bojišče za naravne vire, kot so zlato, arabski gumi, železova ruda, baker in uran;

L. ker je Parlament v svoji resoluciji iz oktobra 2025 o obnovitvi partnerstva med EU in Afriko pozval vse akterje, naj povečajo preglednost in učinkovito prepovejo vstop vseh krvavih mineralov v EU;

M. ker Sklad Združenih narodov za prebivalstvo (UNFPA) in njegovi partnerji še naprej nudijo storitve na področju reproduktivnega zdravja in zaščite, vendar so se morali zaradi nedavnega zmanjšanja mednarodnega financiranja umakniti iz več kot polovice od 93 zdravstvenih ustanov, ki jih je sklad podpiral v Sudanu, kar pomeni, da sedaj deluje le ena od štirih ustanov, ki žrtvam posilstva nudijo zdravstveno oskrbo;

1. najostreje obsoja huda grozodejstva, ki so jih zagrešile Sile za hitro podporo v El Fašerju in drugod v Sudanu, vključno z razširjenimi etničnimi poboji in nasiljem, posilstvi in spolnim zasužnjevanjem, mučenjem, prisilnimi izginotji, napadi na bolnišnice in humanitarne objekte ter namernim stradanjem civilistov, kar bi lahko pomenilo genocid;

2. odločno obsoja stopnjevanje nasilja v Sudanu in hude kršitve mednarodnega prava, ki so jih zagrešile vse strani; poudarja, da konflikta v Sudanu ni mogoče rešiti po vojaški poti in da nadaljevanje sovražnosti povzroča nesprejemljivo trpljenje civilistov ter vse bolj ogroža mir in varnost v regiji;

3. odločno obsoja hude in sistematične kršitve mednarodnega humanitarnega prava in človekovih pravic, ki so jih zagrešile Sile za hitro podporo in sudanske oborožene sile, vključno z neselektivnimi napadi na civiliste, etničnim in spolnim nasiljem, mučenjem, uporabo otrok vojakov, napadi na bolnišnice in humanitarne objekte ter namernim stradanjem civilistov, kar bi lahko pomenilo genocid;

4. odločno obsoja konflikt v Sudanu, ki že tretje leto zapored terja na tisoče smrtnih žrtev, je vir ogromne stiske sudanskega prebivalstva ter resno ogroža stabilnost in varnost v širši regiji;

5. odločno obsoja nadaljnje nasilje v Sudanu, ki ga izvajajo oborožene sile na obeh straneh, in hude kršitve mednarodnih človekovih pravic in humanitarnega prava, ki so jih zagrešile vse strani; obsoja blokiranje in plenjenje humanitarne pomoči ter napade na humanitarne in zdravstvene delavce, reševalce in zagovornike človekovih pravic, ki pomenijo hude kršitve temeljnih pravic in mednarodnega humanitarnega prava;

6. izraža popolno solidarnost s sudanskim ljudstvom, zlasti z ljudmi na območjih, ki so jih obleganje, lakota, razseljevanje in neselektivni napadi najbolj prizadeli, in izraža spoštovanje lokalnim, prostovoljnim in mednarodnim humanitarnim delavcem, ki delujejo v ekstremnih razmerah, vključno s skupinami za vzajemno pomoč, kot so centri za odzivanje v izrednih razmerah; izraža spoštovanje sudanskim organizacijam civilne družbe, uporniškim odborom ter ženskim, delavskim in mladinskim gibanjem;

7. obžaluje, da borci kot vojno taktiko vsesplošno in sistematično izvajajo spolno nasilje in nasilje na podlagi spola nad ženskami in dekleti, vključno s posilstvi, spolnim suženjstvom in prisilnimi

porokami; poziva k nujnim odzivom za pomoč preživelim, vključno z zdravstveno, psihosocialno in pravno podporo; poziva vse strani, naj takoj končajo te zlorabe in zagotovijo, da bodo storilci odgovarjali za svoja dejanja; poudarja, da je treba pri vseh humanitarnih in mirovnih odzivih dati prednost zaščiti žensk in otrok;

8. ponovno potrjuje suverenost, neodvisnost, enotnost in ozemeljsko celovitost Sudana; poziva EU, njene države članice ter vse sudanske in mednarodne akterje, naj podpirajo suverenost, enotnost in ozemeljsko celovitost Sudana ter legitimnost civilne vlade v Kartumu; zavrača vse poskuse, da bi oblikovali vzporedne ali konkurenčne oblasti ali politične strukture na območjih pod nadzorom Sil za hitro podporo;

9. poudarja, da so za končanje konflikta v prvi vrsti odgovorni voditelji Sil za hitro podporo, sudanskih oboroženih sil in njihovih zavezniških milic ter tisti, ki jim nudijo neposredno ali posredno podporo; poziva vse zunanje akterje, naj sprejmejo potrebne ukrepe, da bi v skladu z embargom na orožje, uvedenim z resolucijama varnostnega sveta OZN 1556 (2004) in 1591 (2005), ustavili prodajo ali dobavo orožja in druge vojaške opreme vsem stranem;

10. obsoja vse oblike zunanjega vmešavanja, ki podžiga vojno v Sudanu, vključno s prenosom orožja, napotitvijo plačancev, tihotapljenjem zlata in nezakonitimi finančnimi mrežami, ki ogrožajo suverenost Sudana in neposredno prispevajo k množičnim grozodejstvom, in poudarja, da ta dejanja lahko pomenijo mednarodno odgovornost; poziva, naj se takoj prenehajo novačiti plačanci, končata pa naj se tudi zagotavljanje oskrbe in vojaške ali logistične podpore Silam za hitro podporo in zavezniškim milicam;

11. poudarja osrednjo vlogo, ki jo imajo sudanska civilna družba, uporniški odbori, sindikati, ženske in mladinske organizacije, manjšinske in marginalizirane skupnosti ter drugi lokalni akterji v vseh političnih rešitvah; poziva EU, naj nameni prednost njihovemu sodelovanju, zaščiti in financiranju, tudi z neposrednim in prožnim financiranjem ter pobudami za varen prostor;

12. poziva, naj se znova uveljavijo in utrdijo pravna država, odgovornost, spoštovanje mednarodnega prava, vključno z mednarodnim humanitarnim pravom in pravom človekovih pravic, ter pravosodje v Sudanu; poudarja, da prihodnosti države ne smejo oblikovati nasilne ekstremistične skupine in mreže, saj njihov destabilizacijski vpliv že dolgo podžiga nasilje in nestabilnost v Sudanu in v regiji; zahteva, da se sovražnosti takoj končajo, ter poziva vse strani, naj začnejo konstruktiven dialog za končanje konflikta in prehod na civilno demokratično upravljanje; poziva vse tretje akterje, naj podprejo diplomatske ukrepe za končanje sovražnosti; obsoja vse kršitve vseh embargov OZN na orožje; znova potrjuje, da je resnična tranzicija pod civilnim vodstvom edina možna pot do trajnega miru v Sudanu; odločno podpira prizadevanja Afriške unije in regionalnih partnerjev

za spodbujanje mirovnega procesa; poudarja, da mora biti sudanska civilna družba, zlasti organizacije, ki jih vodijo ženske, v središču mirovnih pogajanj in voditi proces tranzicije; v ta namen poziva EU in njene države članice, naj proaktivno prispevajo k mirovnim pogajanjem s partnerji v mednarodni skupnosti ter politično in finančno podprejo sudansko civilno družbo, organizacije, ki jih vodijo ženske, zagovornike človekovih pravic in novinarje;

13. zahteva, da se odprejo humanitarni koridorji, zlasti v El Fašer, Kadugli in El Obeid, ki naj jih spremljajo in preverjajo Združeni narodi in Afriška unija, da bodo izpolnjevali zahteve; poudarja, da mora EU dejavno spodbujati in podpirati preverljivo prekinitev ognja kot temeljni pogoj za kakršen koli trajen mirovni proces;

14. poziva, naj se takoj zagotovi varen in neoviran humanitarni dostop do vsega prizadetega prebivalstva ne glede na lokacijo, in zahteva, naj obe strani prenehata uporabljati pomoč kot orožje; poziva vse strani v konfliktu, naj nemudoma odpravijo vse ovire za dostavo humanitarne pomoči ter zagotovijo takojšen, brezpogojen, varen in neoviran humanitarni dostop, ga prenehajo namerno ovirati in zaščitijo civiliste; poziva, naj se zagotovi podpora sosednjim državam, ki gostijo sudanske begunce;

15. poziva vojskujoči se strani, naj nemudoma znova vzpostavita komunikacijske storitve v Sudanu in prenehata onemogočati dostop do interneta, saj s tem kršita pravico Sudancev do obveščenosti, ovirata zagotavljanje humanitarnih storitev in storitev za pomoč v sili, vplivata na varnost in zaščito civilistov ter ovirata izredno pomembno spremljanje aktualnih kršitev mednarodnega prava človekovih pravic in humanitarnega prava ter poročanje o njih;

16. obžaluje množične poboje, usmrtitve in spolno nasilje v El Fašerju in njegovi okolici med napadom Sil za hitro podporo in po njem; je zelo zaskrbljen zaradi poročil o nenehnih ugrabitvah in nezadostnem humanitarnem dostopu; obsoja zlasti namerne napade na civilno infrastrukturo, vključno z uničenjem mošej in cerkva, ter poziva, naj se zaščitijo verske manjšine in njihova pravica do svobodnega izražanja veroizpovedi;

17. poziva vojskujoči se strani, naj nemudoma končata sovražnosti, prenehata napadati civiliste ter civilno in drugo infrastrukturo in humanitarno pomoč, prenehata uporabljati stradanje in spolno nasilje kot vojno orožje, prenehata novačiti in uporabljati otroke vojake ter omogočita neoviran humanitarni dostop po vsej državi, vzpostavita humanitarne koridorje, poiščeta sporazumno rešitev in izpolnita svoje zaveze iz izjave iz Džede; je zelo zaskrbljen, ker se je humanitarna kriza v Sudanu zelo zaostrila, saj je konflikt privedel do najhujše humanitarne katastrofe na svetu in jo še naprej podžiga, v nekaterih delih države pa je bila potrjena lakota; je zaskrbljen tudi zaradi posledic množične migracije v sosednje države;

18. poziva vse strani, naj nemudoma prenehajo uporabljati zelo pogosta posilstva in druge oblike spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola kot vojno orožje; poziva k podpori za zaščito, oskrbo, zdravljenje in psihosocialno pomoč za osebe, ki so preživele spolno nasilje;

19. poziva vojskujoči se strani, naj ustavita ciljno usmerjene napade na sudanske aktiviste, zagovornike človekovih pravic, novinarje in predstavnike civilne družbe ter jih prenehata nadlegovati;

20. poziva vse strani, naj izpolnijo svoje obveznosti na podlagi mednarodnega humanitarnega prava in prava človekovih pravic, tako da uporabijo vsa možna sredstva za zaščito civilistov in civilnih objektov; poudarja, da mora pri prizadevanjih za rešitev konflikta v Sudanu imeti prednost položaj žensk in deklet v državi, zlasti kar zadeva aktualno spolno nasilje, povezano s konflikti; poudarja, da je treba ustrezno podpreti službe nujne socialne pomoči, posebno podporo pa potrebujejo tudi osebe, ki so preživele spolno nasilje in nasilje na podlagi spola, da se jim zagotovijo zaščita, oskrba, zdravljenje in podporni mehanizmi;

21. poziva države, ki mejijo na Sudan, da odprejo svoje meje za sudanske begunce, EU in države članice pa, naj hitro povečajo nujna finančna sredstva za humanitarni odziv v Sudanu in v begunskih taboriščih v sosednjih državah;

22. poudarja, da obstaja resna nevarnost, da se bo konflikt v Sudanu razširil na druge ranljive regije, kot sta Afriški rog in Sahel, ter je zelo zaskrbljen zaradi vpliva sudanske krize na neregularne migracijske tokove v Evropo;

23. poziva Svet in Komisijo, naj ohranita in povečata humanitarno pomoč EU v višini 273 milijonov EUR za Sudan in regijo ter poskrbita, da bodo sredstva dosegla tiste, ki jih najbolj potrebujejo;

24. zahteva, da storilci vseh kaznivih dejanj zoper sudansko prebivalstvo nemudoma odgovarjajo za svoja dejanja; poziva EU in države članice, naj podprejo razširitev pristojnosti Mednarodnega kazenskega sodišča na ves Sudan, vzpostavitev neodvisnega pravosodnega mehanizma, kot priporoča neodvisna misija OZN za ugotavljanje dejstev, ter začetek nacionalnih postopkov v okviru univerzalne pristojnosti;

25. poudarja, da je prevzemanje odgovornosti pravna in moralna dolžnost; poudarja, da pravica ne more čakati in da mora mednarodna skupnost odločno ukrepati, da bi kazensko preganjala odgovorne po mednarodnem pravu;

26. poziva k hitrim, učinkovitim, temeljitim, neodvisnim, nepristranskim in preglednim preiskavam, da bodo storilci, tudi tisti v liniji poveljevanja, odgovarjali za svoja dejanja;

27. poziva EU in države članice, naj močno povečajo diplomatska

prizadevanja, povezana z obema vojskujočima se stranema, in uporabijo vse instrumente, ki so jim na voljo, da bi zagotovili dostop vsem mehanizmom za ugotavljanje odgovornosti, da bi se takoj odzvali na hude kršitve človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava v Sudanu in da bi storilci teh kršitev odgovarjali zanje;

28. poudarja, da so sedanji omejevalni ukrepi EU pomembni, vendar očitno še vedno ne zadostujejo za zaustavitev teh grozodejstev; zato poziva k tesnejšemu in trajnemu diplomatskemu sodelovanju, zlasti prek posebne predstavnice EU za Afriški rog Annette Weber, skupaj s konkretnimi ukrepi za zagotavljanje odgovornosti, usmerjenimi proti storilcem in njihovim sostorilcem po vsem svetu; poleg tega poziva k imenovanju posebnega odposlanca EU za Sudan, ki bo imel trden mandat za usklajevanje ukrepov EU, povezovanje z regionalnimi partnerji, olajšanje diplomatskega sodelovanja ter zagotavljanje dosledne podpore sudanski civilni družbi, zagovornikom človekovih pravic, novinarjem in demokratičnim akterjem;

29. poziva EU, naj uvede ciljno usmerjene sankcije na podlagi globalnega režima sankcij EU na področju človekovih pravic zoper poveljnike Sil za hitro podporo in sudanskih oboroženih sil, tudi zoper generala Abdela Fataha Al Burhana in Mohameda Hamdana „Hemedtija“ Dagala, pa tudi zoper financerje in zunanje akterje, ki zagotavljajo podporo, saj so odgovorni za hude kršitve mednarodnega humanitarnega prava;

30. poziva Svet, naj nujno sproži postopek za oceno, ali Sile za hitro podporo izpolnjujejo merila za uvrstitev na omejevalni seznam EU za področje terorizma, pri čemer naj zagotovi, da se bodo natančno preučili tehtni dokazi o njihovih dejanjih, ter jih, če je to upravičeno, s soglasjem držav članic EU uvrsti na seznam;

31. poziva podpredsednico Komisije/visoko predstavnico Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Komisijo, Svet in države članice, naj ob upoštevanju svojih obveznosti na podlagi Konvencije OZN o preprečevanju in kaznovanju zločina genocida odločno ukrepajo in tesno sodelujejo z mednarodnimi partnerji, da bi preprečili genocid v Sudanu;

32. poziva vse strani v konfliktu, naj konstruktivno sodelujejo v vključujočih pogajanjih o prekinitvi ognja, ter poudarja, da je nujno potreben verodostojen in vključujoč proces mediacije; poziva vse zunanje akterje, ki vojskujočima se stranema neposredno ali posredno dobavljajo orožje ali jima nudijo finančno ali drugo podporo, naj to nemudoma prenehajo in spoštujejo embargo OZN na orožje; ugotavlja, da je veljavni embargo na orožje omejen na Darfur, in poziva, naj se razširi na ves Sudan;

33. pozdravlja skupno izjavo četverice (Egipt, Saudova Arabija, Združeni

arabski emirati in Združene države Amerike) z dne 12. septembra 2025 o končanju konflikta v Sudanu in spominja, da je še vedno edina priznana oblika mediacije v tem konfliktu; izraža podporo prizadevanjem Afriške unije in Medvladne agencije za razvoj, da bi uskladili mednarodni in dvostranski pritisk na vse strani in tako poskrbeli za prekinitev ognja, izboljšali humanitarni dostop in znova vzpostavili vključujoč politični dialog v sodelovanju s partnerji, kot so EU, Liga arabskih držav in Združeni narodi;

34. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, vladam in parlamentom držav članic, Afriški uniji, generalnemu sekretarju OZN, Svetu OZN za človekove pravice, Mednarodnemu kazenskemu sodišču in sudanskim oblastem.